

Činjenice u vezi s Odlukom (br. 19/25) visokog predstavnika, 17. srpanj 2025. godine

Koji su razlozi za donošenje nedavne odluke visokog predstavnika?

- Svi rokovi iz proračunskog kalendara za usvajanje državnog budžeta za 2025. godinu već su odavno probijeni. Kao posljedica toga, državne institucije su od početka 2025. godine prisiljene djelovati uz privremeno financiranje, što narušava funkcionalnost države i podriva njenu otpornost.
- Rokovi za provedbu ključnih priprema za Opće izbore 2026. godine već su prekoračeni. Predsjednica Središnjeg izbornog povjerenstva (SIP) više je puta upozorila da vrijeme istječe, te da je kraj lipnja bio krajnji rok za osiguranje sredstava potrebnih za uvođenje izbornih tehnologija na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. SIP-u su ta sredstva bila hitno potrebna kako bi mogla započeti postupke javne nabave, koji zahtijevaju mnogo vremena. Ako se nove izborne tehnologije ne uvedu u potpunosti i širom cijele BiH ozbiljno će se ugroziti povjerenje građana u pravednost ovih važnih izbora.
- Neizmireni dugovi, poput duga Republike Srpske prema tvrtki Viaduct, ozbiljno su narušili financijsku održivost države i ugrozili njezine ključne institucije,

posebice Centralnu banku i BHANSA-u.

- Politička blokada na državnoj razini i dalje onemogućuje pronalaženje rješenja i dodatno produbljuje neizvjesnost.

Koji je sveukupni cilj ovog okvira?

- Spriječiti entitete ili druge razine vlasti – uključujući kantone, općine i gradove – da državi nameću financijske obveze koje su sami stvorili, a o kojima država nije bila obaviještena niti je nad njima imala nadzor, kao i spriječiti zadržavanje državnih prihoda. Time se uklanja neposredan rizik za adekvatno, održivo i pravedno financiranje institucija Bosne i Hercegovine, te uspostavljaju pravni instrumenti za zaštitu stranih ulaganja.
- Omogućiti financiranje Središnjeg izbornog povjerenstva (SIP) BiH s ciljem uvođenja izbornih tehnologija, odnosno mjera koje osiguravaju integritet Općih izbora 2026. godine.
- Otkloniti prijetnje po infrastrukturu od ključne važnosti za institucije Bosne i Hercegovine koje su proizašle iz slučaja *Viaduct protiv Bosne i Hercegovine*. Konkretno, prijetnje oduzimanjem imovine Centralne banke BiH i zamrzavanjem računa Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine (BHANSA) kod EUROCONTROL-a.

Kako će Odluka visokog predstavnika utjecati na usvajanje proračuna BiH?

- Pouzdano financiranje državnih institucija ključno je za stabilnost, funkcionalnost i otpornost BiH.
- Odlukom se rješavaju dva ključna problema:

- Utvrđuje se izvor sredstava za namirenje duga prema Viaductu bez ikakve prijetnje fiskalnoj stabilnosti bilo koje razine vlasti.
 - Utvrđuje se svrha dobiti Centralne banke BiH, čime se osigurava i odgovarajuće financiranje SIP-a za pripremu izbora 2026. godine.
- Odluka visokog predstavnika stoga će ukloniti preostale prepreke za usvajanje proračuna za 2025. godinu.

Što će se poduzeti u skladu s Odlukom visokog predstavnika?

- **Jedan dio, 120 milijuna KM od ukupno oko 316 milijuna KM, rezervi za poravnanje po osnovi prihoda od putarine** akumuliranih od 2018. godine, bit će preusmjeren za izmirenje potraživanja Viaducta, s tim da taj dio potječe iz udjela Republike Srpske. Ovo je u potpunosti u skladu s načelom da onaj tko napravi dug mora da ga i plati. Odluka visokog predstavnika ne podrazumijeva nikakvu obvezu isplate naknade na neki određeni račun. Naprotiv, prilikom isplate sredstava, ministar, ili njegov zamjenik, ukoliko ministar to ne učini, treba provesti temeljite provjere. FBiH dobiti će isti iznos iz istog izvora, s tim da, do sada, ona nema obaveza sličnih slučaju Viaduct.
- Isplata duga Viaductu vrši se iz izvora koji je blokiran od 2018. godine i nije namijenjen za tekuće (redovne) proračunske rashode RS. Odluka neće utjecati na penzije građana niti na plaće javnih službenika.
- **Dio dobiti Centralne banke, oko 244 milijuna KM, koji bi prema zakonu trebao biti prenesen na državu, biti će djelimično isplaćen za financiranje izbornih tehnologija za Opće izbore 2026. godine i druge potrebe institucija BiH.**
- Ključne prepreke biti će uklonjene, čime će se otvoriti put za usvajanje budžeta za 2025. godinu.

- Liderima Bosne i Hercegovine bit će omogućen prostor da prestanu odugovlačiti i počnu se fokusirati na reformsku agendu za članstvo u EU.